

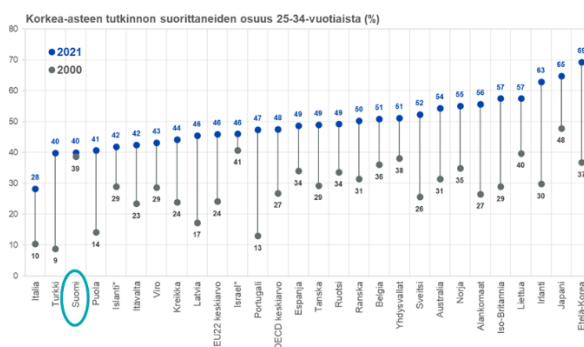
Puheenjohtaja Maria Löfgrenin puheenvuoro
Suomen suunta -hankkeen julkistustilaisuus 27.3.2023

Arvoisat kuulijat,

On kiistatonta, että Suomen talouskasvu ja julkisen talouden tasapainon saavuttaminen nojaa parempaan työllisyyteen ja osaamiseen.

Tärkeät panostukset TKI-toimintaan muuttuvat tuottavuuskasvuksi työvoiman avulla, joka osaa ottaa uudet ideat käyttöön. Se myös vaatii, että tutkijakoulutusta ja sen rahoitusta on laajennettava, jotta yrityksissä on riittävästi tutkimushenkilöstöä.

Suomi jää verrokkimaista jälkeen koulutustasossa

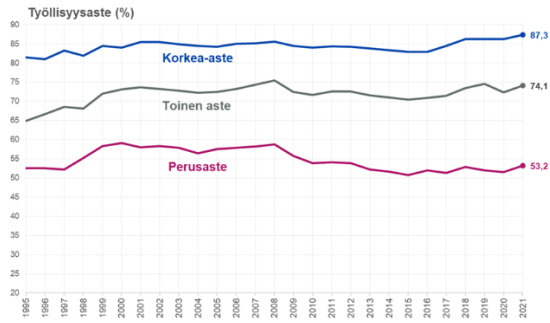
* Islannin kohdalla aloitusvuosi on 2003 ja Israelin 2002
Lähde: OECD

Kuten oheinen OECD-tilasto näyttää, Suomen koulutustason nousu on seisautunut kahdenkymmenen viime vuoden aikana. Me olemme tuo kaavion vasemmalla laidalla oleva maa, jossa vuoden 2000 merkki ja vuoden 2021 merkki ovat päällekkäin. Koulutustasomme ei ole tänä aikana noussut juurikaan. Samalla huomataan, mitä harppauksia on muissa maissa tehty. Esimerkiksi Turkki on noina vuosina noussut melkein tasollemme.

Laskuun lähtenyt koulutustasomme pitää saada nousuun. Meidän on nyt tehtävä kaikkemme, jotta Suomi ponnistaa jatkossakin osaamisesta. Koulutuksen ja tutkimuksen rahoitus ja laatu on turvattava vaalikausien yli ulottuvalla strategisella suunnitelmalla ja yhteistyöllä.

Työllisyys koulutusasteittain 1995–2021 (20–64-vuotiaat)

Lähde: Eurostat

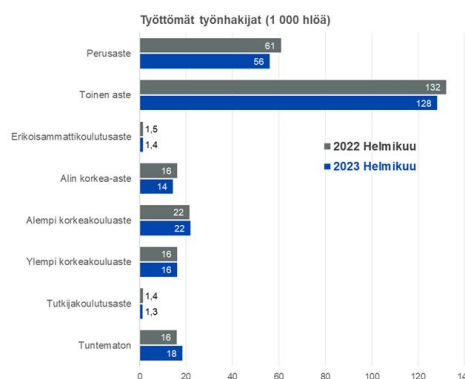

Kyse on myös työllisyyspolitiikasta. Kuten tämä ja seuraava dia osoittavat, koulutustason nostaminen parantaa työllisyyttä. Korkea-asteelta valmistuneiden työllisyysaste on yli 85 prosenttia. Jatkuvaa oppimista on kehitettävä siten, että osaamista kehitetään opiskelemalla tutkinnon osia enemmän kuin nykyisin – ei kokonaisia tutkintoja. Tämä koskee niitä aikuisia, joilla jo on korkea-asteen tutkinto.

Tässä koulutuksenjärjestäjien saaman rahoituksen pitää kannustaa oppilaitoksia myös muuhun kuin tutkintoon johtavan koulutuksen tarjoamiseen. Samalla pitää löytää paremmat keinot siihen, että kaikille nuorilla on vähintään toisen asteen tutkinto. Kuten oheinen dia osoittaa, perusaste ei enää tarjoa riittävää osaamispohjaa työelämän tarpeisiin.

Tässä jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksella on tärkeä asema kehittää niin sanottua hakevaa toimintaa. Toimintaa, jossa kiinnitetään riittävästi huomioita siihen, että koulutusta tarvitsevat löytävät oppimispolkunsa ja motivoituvat.

Työttömät työnhakijat koulutusasteittain (ml. lomautetut)

Lähde: TEM

Työ- ja elinkeinoministeriön helmikuun tiedot näyttävät, että toisen asteen koulutuksen suorittaneilla on työmarkkinoilla huomattavasti vähemmän kysyntää kuin julkisesta keskustelusta voisi saada kuvan.

Toisen asteen koulutuksen saaneiden työttömyys on huomattavasti yleisempää kuin korkeakoulutettujen.

Siksikin meidän on noustava takaisin OECD-maiden kärkitasolle. Lähtökohtanamme Akavassa on, että vähintään puolella nuorista tulee olla korkeakoulututkinto.

Yliopistokoulutuksen aloittaneiden läpäisy

Koskee luvuvuonna 2013/2014 aloittaneita opiskelijoita, joiden tavoitteetutkintona on ylempään korkeakoulututkintoon tähtäävä koulutus.
Lähde: OPH:n tilastopalvelu Vipunen

Tämä tarkoittaa riittävää rahoitusta järjestelmän joka asteelle. Koko koulutusjärjestelmämme laadusta on huolehdittava. Kauttaaltaan laadukas koulutusjärjestelmä mahdollistaa sopeutumisen työmarkkinoiden ja yhteiskunnan muutoksiin.

Kuten oheinen kuva osoittaa aloituspaikkojen lisäämisen rinnalla meidän pitää kiinnittää huomiota myös siihen, että nuoret valmistuvat. On se pysäyttävää katsoa, miten monella koulutusosalalla viidessä vuodessa on valmistunut alle 10 prosenttia aloittaneista ja miten monella seitsemän vuoden jälkeen selvästi alle 50 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että koko koulutusketjun on oltava kunnossa.

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja peruskoulun on annettava lapselle riittävät perustaidot. Luku- ja kirjoitustaidon sekä matemaattisten valmiuksien on oltava peruskoulun päättyessä jokaisella sillä tasolla, että toisen asteen opintojen suorittaminen on sujuvaa

Meidän on turvattava erityisopettajien, kuraattorien, psykologien ja kouluterveydenhoitajien riittävä määrä ja kohtuulliset oppilasmäärät varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Meidän pitää panostaa tuki- ja ohjauspalveluihin ja kohdistaa tähän riittävät resurssit. Jokaiselle opiskelijalle pitää varmistaa oikeus tukiopeukseen. Meidän on panostettava opiskelijoiden hyvinvointiin ja mielenterveyspalveluihin.

Arvoisa kuulija,

Osaamistason nostaminen on laaja-alainen kokonaisuus, jota ei tosiaan saada ratkaistua vain korkeakoulutuspaikkoja lisäämällä, vaikka sitäkin tarvitaan. Tarvitsemme lisää tohtoreita, mutta myös sitä, että aina ei tarvitsisi osaamistaan päivittää kokonaan uudella tutkinnolla. Oppimisessa pitää kiinnittää huomioita oppimisen tukeen ja oppijan jaksamiseen.

Tällä hetkellä näyttää, että tavoitteet koulutustason nostamisesta 2030 mennessä eivät voi toteutua. Suomen suunta on hukassa, jos seuraava hallitus ei sitoudu tekemään tarvittavia toimia koulutustason nostamiseksi.